

Motion till riksdagen 2005/06: MJ369

av **Birgitta Sellén och Sven Bergström (c)**

Fisket längs Norrlandskusten

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anføres om att Fiskeriverket bör reservera tonnage och motorstyrka som ställs till Norrlandsfiskares förfogande, via inköp och fördelning.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anføres om att införa kreditgarantier med rimliga krav på säkerhet för inköp och utrustning av moderna båtar.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anføres om att utveckla metoderna för säljakt.

Motivering

Det totala antalet licensierade yrkesfiskare vid Norrlandskusten har minskat under perioden 1995–2003 med 36 %. Nyrekryteringen av yrkesfiskare saknas mer eller mindre (utom i Norrbotten). På motsvarande sätt har det totala antalet båtar minskat under samma period med 21 %. Det har inneburit att i stort sett alla båtar som bedrivit trålfiske efter strömming har avvecklats.

Det svenska strömmingsfisket i Bottniska viken har under perioden legat under 5 000 ton, vilket kan jämföras med den svenska kvoten för området på 25 000 ton. Fångstutvecklingen har varit negativ dels beroende på avveckling av trålfisket, dels på sälskadorna i det traditionella skötfisket. Även laxfisket har en nedåtgående trend, och även där är sälskador en av orsakerna. Tack vare den utbetalade ersättningen från viltskadeanslaget för sälskador har kustfisket kunnat överleva ekonomiskt. Men på grund av de höga kostnaderna för sälsäkra redskap är det många fiskare som inte anser att de får tillräcklig lönsamhet för att kunna investera i dessa redskap.

Det finns bestämmelser om en minskning av fiskeflottans storlek som har medfört att det uppstått en handel med tonnage och motorstyrka (kW) på båtarna. Den handeln har drabbat fisket i Bottenhavet mycket hårt. Det beror på att det ekonomiskt mycket lönsammare fisket med västkustbåtar har kunnat betala höga priser för tonnage. För närvarande finns det bara en trålare på

Fel! Okänt namn på

kuststräckan Uppsala och Umeå. De övriga båtarna är mindre, och man har inte råd att köpa nya båtar som en följd av alla sälskadorna på fisken.

Som framgått av redovisningen dyker sälen upp som en orsak till den negativa utvecklingen för fisket i Bottenhavet. Sälen har under alla tider varit ett problem för kustfisket genom de skador som den åstadkommer på redskapen, den fisk som den tar och inte minst den fisk som förloras när redskapen rivits sönder. När sälstammarna ökade under 1980-talet var all jakt förbjuden och sälarna fick enligt samstämmiga uppgifter från yrkesfiskarna ett delvis nytt beteende. De uppträder i dag mycket närmare redskapen också när fiskaren är i närheten. Det har lett till ökade skador på redskapen. Mest utsatt för sälskador är fisket med rörliga redskap och då framför allt fisket efter sik och strömming med nät och skötar. Garnade laxfällor är också extremt utsatta för sälens härjningar genom att laxen blir lättåtkomlig när den fastnar i garnet. En viktig framtidsfråga för Norrlandskusten är att behålla ett trålfiske. Då är det nödvändigt att det finns en modern fiskeflotta som kan bedriva ett effektivt fiske till havs tillsammans med andra länder. Med hänvisning till den dåliga lönsamheten för fiske med små båtar måste en möjlighet skapas så att kostnadsfritt tonnage och motorstyrka ställs till Norrlandsfiskarnas förfogande. Det kan ske genom att Fiskeriverket reserverar tonnage och motorstyrka, via inköp och fördelning.

För att säkerställa tillgången på strömming för både färsk konsumtion och beredning (t.ex. surströmming) erfordras nu betydande investeringar i regional trålfiskekapacitet med mindre och medelstora båtar. Möjligheter bör finnas för bidrag eller införande av kreditgarantier med rimliga krav på säkerhet för inköp och utrustning av moderna båtar.

Sälstammen i Östersjön och Bottenhavet ökade under 1980-talet när jakt var förbjuden. Det är framför allt längs Norrlandskusten som ökningen är stor. Sälen är en resurs som vi givetvis ska värna eftersom både kött och skinn kan tas till vara. Men de stora sälstammarna utgör ett stort hot mot fisket, inte minst efter Norrlandskusten.

Traditionellt har man i norra delen av landet mest jagat säl på vårisarna, och även om en omfattande jakt bedrevs långt söderut i landet var det de stora flertalet av sälarna som togs just på isarna i norra Sverige. Resultatet av den jakt som varit de senaste två åren är ur de skadedrabbades synvinkel ett mindre lyckat resultat i förhållande till den tilldelning som Naturvårdsverket beslutat om. Med tiden kommer sannolikt jaktresultaten att bli bättre.

Stora insatser har gjorts i ett sälprojekt i Kvarken samt av Svenska Jägareförbundet för att utbilda jägarna i etiskt riktig jakt med hög grad av tillvaratagande. Risken är dock att sälstammarna kommer upp i sådant stort antal att det i princip blir omöjligt att ens balansera stammen med konventionell jakt. Därför behövs en utveckling av säljakten, vilket här ges några exempel på.

För ett lyckat jaktresultat är det självklart att det underlättar att ha tillgång till bra jaktplatser. Det finns i dag ett antal platser där sälen inte får jagas. Detta bör omgående ses över av respektive länsstyrelse i samråd med berörda organisationer. Reservat och jaktbegränsningar kan ha varit befogade när sälen framför allt var hårt pressad av miljögifter. Om inte de behoven finns i

Fel! Okänt namn på

dag ska begränsningarna tas bort eller förändras. För en trovärdig skyddspolitik måste beslut kunna hävas även när situationen förändrats.

Det kan också konstateras att vissa länsstyrelser har indelat länet i så splittade områden att jakt i princip omöjliggjorts. Skyddsjakten har tillkommit för att ett begränsat antal sälar ska skjutas, och det ska inte onödigt försvåras av omotiverade och till synes konstruerade begränsningar. I syfte att utveckla och underlätta jakten bör också länsstyrelserna åläggas att tillhandahålla användarvänligt kartmaterial över var jakten kan bedrivas.

Det har i flera sammanhang diskuterats lämpligheten att jaga säl från båt. Det finns flera aspekter på den frågan. Att sitta i en båt vid skottillfället gör att man är snabbt på plats och landningen av sälen kan därmed underlättas. Om jägaren står på land och skjuter en säl tar det ganska lång tid för jägaren att sätta sig i en båt och åka ut till platsen där sälen fanns, för under den tiden har antagligen sälen redan sjunkit till botten. Det innebär att man inte kan ta till vara kött och skinn. Att skjuta från båt gör att det är lättare att skjuta av det antal sälar som det finns tillstånd till, och dessutom är det lättare att få jägare att vilja skjuta dem eftersom de kan ta till vara köttet och skinnet. Därför bör yrkesfiskare med tillstånd att jaga få möjlighet att jaga från båt i direkt anslutning till fiskeredskapen. Det kan sedan utvärderas tillsammans med andra delar av säljakten.

Stockholm den 1 oktober 2005

Birgitta Sellén (c)

Sven Bergström (c)